

Szerkesztőségi iroda:

R. Szombat, Jánosi-utca 42. sz.
Ide intézendő a lap szellemi
részét érdeklő minden közle-
mény és levelezés.

Bérmertelen levelek nem fo-
gadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonczy-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadóhivatalt illető előfizetési
pénz-, hirdetés-, nyiltér-
és felzárkólasok.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos peisor tér-
fogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonczy-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legezélszerűben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

A katona-szabadítás.

Amint tökélyesbül az emberiség, ép oly mérvben szaporodnak gyarlóságai, vétkei, sőt bünei is. — Ez az oka annak, hogy a bűnök leltára ma már sok oly büntényt tárhat elénk, melyekről őseink mit sem tudtak.

Azonban veszélyesebb, legszentebb jogainkat és kötelességeinket mélyebben sértő talán egy sincs, mint a miről a napokban a fővárosi rendőrség lerántotta a leplet.

Ez egy bűnös üzelmekre szövetkezett banda, melynek feladata volt az ép, védköteles egyének helyett, sántákat és bénákat állítani a sorozó bizottság elé, természetesen busás tiszteletdíj mellett. — Főnökük Brooser Károly, budai háztulajdonos volt, kiknek ez üzelmek évenként nem kevesebb, mint 30000 forintot jövedelmeztek.

Nem szólunk e kérdéshez, mert hiszen a mi intéző körünk e téren is lelkiismeretes és ügybuzgó férfiakból állanak; de lehetetlenség fel nem jaidulnunk azon, hogy az őseinket oly híven jellemző honzsereget és vitészség apadóban van; hogy ma már olyanok is találkoznak, kik magukat és honvédelemre alkalmas fiaikat a törvény világos kijátszásával legszentebb kötelességeik teljesítésétől elvonni képesek.

Szomorú jelensége az időnek!

Igaz, hogy a forradalom utáni időben, midőn a magyar katona csak pária volt a hadseregben, midőn idegen érdekeknek lett eszközévé, lényegesen lelohasztotta a katonáskodás utáni vágyainkat, főképen akkor, midőn a szegényebb látta azt, hogy a gazdag saját fiát megválthatja; sőt midőn a Bach-rendszer teremtette némely sorozóbizottságok minden lelkiismeret furdalása nélkül mentették fel azokat, kik titkon némi adományal kedveskedtek: méltán zúgolódhattunk, méltán fél-

hettünk a katonáskodástól. — De ma, midőn az általános katonakötelezettség nem tesz különbséget szegény és gazdag között; midőn a honvédelem kötelezettsége 19—42 életévig van kiterjesztve; midőn ma már mindenkinek tudnia kell, hogy ha az alkotmányosan igazgatott haza áldásaiban részesülünk, honvédelmi kötelezettségeinknek is általánosoknak, minden polgárra nézve egyiránt főbenjáróknak kell lenniük: méltán döbbenhet meg lelünk az elkövetett visszaélés nagy hordereje miatt.

Még súlyosabb vád háramlik a törvény e kijátszóira úgy a fővárosban, mint vidéken akkor, ha meggondoljuk, hogy köznépünk még nem áll mindenütt a műveltségnek azon fokán, hol már teljes tudatával bírnak a jogoknak és kötelességeknek, — így a katonáskodást nem legszentebb honfiai kötelességnek tartják, hanem egyszerűen szolgálásnak, hol az egyéni szabadság teljesen megszűnik, s az ember az állam vak eszközévé válik. — Hogy ezek azután minden lehető eszközt megragadnak, hogy e szerintök nyugósnek tartott állapotból megszabaduljanak, főképen pedig akkor, ha egy, a műveltebb körökben tartó tanácsadó sem hiányzik, könnyen elképzelhető.

Ezért van egyes vidékeken évről-évre több hátrálék, ezért kellett a legutóbbi sorozás alkalmával helylyel-közzel a negyedik korosztályt is behívni, ezért állítják rólunk azt, hogy évről-évre „satnyul“ a nemzet, mert hol évekkkel ezelőtt nemesak hogy a rendes hadjutalék telt ki bőven a három első korosztályból, de a honvédséghez is tetemes számú ember jutott, ma már alig telik ki a rendes hadjutalék is.

Hogy e vádnak alapja épen az ily visszaélések keresendő leginkább, úgy hisszük a megindított vizsgálat, ha ez a vidékre is kiterjesztetik, kétségtelenül fel fogja deríteni.

De ez alkalom még egy másnemű visszaélést is juttat eszünkben, s ez az öncsonkítás.

Ugyanis vannak egyes vidékek, mint a sorozó bizottságok által vezetett jegyzőkönyvekből kitűnik, hol a legdelibb férfiaknak kezén vagy lábán egy ujj hiányzik, s legtöbb esetben az illető hozzátartozóinak beleegyezésével önmaga csonkítja meg magát, hogy katonának be ne vegyék. Hogy ily ész és természetellenes tényre csakis a műveltebb osztály tagjai vetemednek, azt lélektanilag kimagyarázhatjuk; de hogy ez ellen sem az állam, sem pedig a társadalom, — kivéve a nevelést — orvosszerről nem gondoskodott eddig, azon méltán csodálkozhatunk. Mert a csonkák és bénák száma naponként szaporodik, s ha valaki egy faluban egy ujjának levágása által a három évi szolgálatról megszabadult, példáját követik mások; mert látják, hogy azon kis fájdalom, melyet az amputálás alkalmával szenved, könnyen kiheverhető, s azért, mert egy ujja hiányzik, épen oly munkaképes maradt.

Ez ellen első sorban a művelt társadalomnak kell fellépni, főképen pedig azoknak, kikre a közigazgatási és közegészségi ügyek ellenőrzése, ápolása és gondozása van bízva. — Falu és városszerte örködni kell e visszaélést elkövetők felett. Hiszen ma már csaknem minden körorvos ismerni tartozik saját körének tagjait. A falvak előjárói, tanítói, lelkészei, s a körjegyzők éber figyelemmel kísérhetik hűveik gondolkodás módját, s ha valahol ezen kóros állapotnak feltűntet észreveszik: tegyenek jelentést a közigazgatási hatóságnak, hogy az ily öncsonkítók, vagy ezeknek családjai, — ha az illető a törvényt ezek tudatával akarja kijátszani, — a védkötelezettségi törvény kedvezményeiben semmiféle tekintetben ne részesüljenek; sőt azok, még ha kevésbé alkalmasak volnának is, a

T Á R C Z A.**A esűf tavasz . .**

Ablakomból láttam őt e télen
Többször, ablakánál — oda át;
S szerettük is egymást, ismeretlen —
S esőjaim fűrészték homlokát.
Lombja vesztett hársák közt telének
El napjaink, gyors észrevétlenül.
A fák árnyat általa vetének:
S a esűf tavasz újra visszakerül.

S ilyenkor, a sötét lombos fáktól,
A bájos angyalt nem láthatom.
Mint télen, a mikor ablakából
Magot hintett, majd minden napon
A madaraknak, — s ez etetése,
Gyulasztott hó lángra érette.
Mi sem oly szép: mint a hó esése!
Te esűf tavasz, visszajövendesz-e?

Ha nem lennél még hányszor láthatnám,
Mikor dolgaitól megpihen.
Csak a hajnalit festik oly rózsásan,
Ha feltűnik távol keleten. —
S elmondhatnám, midőn alkonyodik:
Ott ragyog szép esillagom, — mire
Lámpáját kioltja, s elaluszik. . .
Te esűf tavasz, visszajövendesz-e?

A tél, a tél az, melyet óhajtok,
Bár minduntalanul hallanám:
Az ablakokról vissza mint pattog,
A jég s a hó, olyan szaporán.
Mi haszon van hosszabb napjaidból?
Mit nekem virágid kellemé!
Ha nem juttatsz nyájas mosolyból. . .
Te esűf tavasz, visszajövendesz-e?

Béanger: „maudit printemps“-ja után s.

A mai nemzedék.

I.

E soroknak ezuttal nem az a célja, hogy itt a vonal alatt egy pillanatra szórakoztató olvasmányt nyujtson, noha egy

tárczaezikk szűk keretében nem illik egyéb, mint egy könnyen lengő apróság, vagy valami történeteske társadalmi életünk-ből, melyre az olvasó csak akkor vet egy futólagos pillantást, ha a napi híreket s a vezércikket végigbetűzte és bírálta, s ekkor is csak azért, mert unalmába egyebet nem tehet.

Jól tudjuk, hogy e kis lap olvasói között vannak oly egyének is, kiknek nem áll módjukban a költséges fővárosi lapokat járni, mely okból a világ mai állását, főleg magyar nemzetünknek haladását, vagy itt-ott elmaradását figyelemmel kísérhetnék: azért ezuttal nem azért vettük kezünkbe a tollat, hogy szórakoztassunk, hanem hogy olvasóinknak azon a téren, melyet még a fővárosi lapokból sem kísérnek éber figyelemmel, némi tájékoztatást nyujtsunk.

Valamely nemzetet nem hadserege és nem államférfiai tesznek nagygyá. A hadsereg erő, hatalmat ad, az államférfi helyzetet teremt: de az erő és hatalom s az előnyös politikai helyzet, csak addig tartanak, míg az azokat előidéző tényezők élnek. A hadsereg romlása, az államférfi halála: bármely nemzet nagyságának — ha csak ezeken alapul — hanyatlását jelöli.

De igenis nagygyá, hatalmassá lehet egy nemzet, melynek fejlett kulturája, művészei, írói s élénk ipara van. Mert a cultura vívmányai soha sem enyésznek el, s századokon át mutatják az egykori nagyságot és a műveltség magas színvonalát. A görög nemzet, mely ma, a hajdanához képest, csak sybarita-váz, egy műveltelenségében tehetetlen nép: egykor egy Homert, Plátót, Aristophanest, Sophoclest adott a világnak; vérokon a római: egy Cicérót, Catot, Horatiust, Tacitust, kiknek művei két ezer év után is a humanismus talpkövévé képezik.

Európa nyugati része sokáig vergődött a tudatlanság homályában, de mióta néhány lángelme új eszméket dobott az emberiség piacára, melyek a szerevesés politikai viszonyok közepett, az emberi keblekben fogékony talajra találtak: naponként arra törekszik, hogy az érzénel maradandóbb emléket emeljen magának.

Es ez előtörökő munkájokban századokon át minket magyarokat még a kisebb nemzetek is megelőzték. Hazánk Európának majdnem kellő közepén fekszik. A Duna és Tisza folyamvidéke, a természet minden kincsében bővelkedik, s ezért a népvándorlásnak országutja vala. Őseinknek tehát első sorban arra kelle törekedniök, hogy az idegen áramlatok ellen megvédelmezzék vérel szerzett hazájukat, és e létérti küzdelem ezer éven át tartott. A tatárok és törökök századokra kiható pusztításokat vittek véghez hazánk földjén s így a harez és

béke közötti hullámszás nálunk nem hagyott hátra oly termékeny talajt, melyből a cultura nemes plántái kisarjadottak volna, mint például Németországon a napoleoni harezok, melyek egy virágzó költői nemzedéket és ezzel egyidejűleg egy művészeti aerát teremtettek.

A magyar nemzet kulturája negyvennyolcz előtt még csak oly fokon állott, hogy a nyugati műveltebb nemzetek úgy vélekedtek, hogy Európát Ázsiától Bécs választja el. Az ily véleményt nem fogadhatjuk el zsinórmértékül, mindazonáltal megvalhatjuk, hogy abból az időből sok intézményünk emlékeztetett ázsiai származásunkra. Hanem azóta a dolgok megváltoztak. Nemzetünk öntudatára ébredt annak, hogy fennmaradása a művelt nemzetek között csak úgy lehet biztosítva, ha maga is hasonló magaslatra emelkedik. A béke áldásos évei alatt megnyerte azt is, melyért 48-ban véret ontotta: a szabadságot. És a szabadság, ha a legnagyobb hatalommal, az ésszel van párosulva, valóságos varázsvessző, melynek érintésére meg a rabszolga is nagygyá lehet.

Nemsokára negyven éve lesz annak, hogy nemzetünk a fejlődés lépesőjén óriási lépésekkel halad föl felé s főleg a legutóbbi husz év alatt, nemesak a nyugati kisebb nemzeteket multa felül, hanem még a nagyobbak tiszteletét és elismerését is kivívta.

E negyven év történetére érdekes visszapillantani; a a nyüzsgő forgó társadalom, a szellemi erők tevékenysége s az egész nemzet öszmunkasága csodálatunkat ébresztik föl. Es méltán.

Kevesen élnek már azok közül, kik a mai társadalmunkat megteremtették. A nagyok megtették kötelességüket — s aztán eltávoztak ama szebb hazába, honnan az utódok munkáiban gyönyörködhetnek. Az ut, melyen ők haladtak, rögös volt, de azért pályájukat dicsőséggel futották meg, sőt az utat is elsimíták, hogy a mai nemzedék munkáját megkönnyítsék.

A Petőfi „Ledőltszobra“, mely egykor oly magasan állott, hogy vállán pihent meg nyári dőlben a nap, de a mely egykor a posványba dől, — ma ismet magosan áll. Apáink föl-emelték: most rajtuk a sor, hogy tagjait fényesre mossuk; nem könnyel és nem vérral, hanem a közművelődés eszközeivel. Ez a mai nemzedék feladata, melynek csak apái nyomdokit kell követnie, hogy kötelességét teljesíthesse.

E mai nemzedéknek néhány kiváló képviselőjét szándékoszom bemutatni lapunk olvasó közönségének. —
(Folytatása következik.)

rendes 3 évi időtartam helyett legalább 10 évre szoroztassanak be s alkalmaztassanak oly munkára akár a megyénél, akár a katonaság mellett, mely reájuk nézve büntetés, azokra nézve pedig, kik azt jelenben mint ép emberek teljesítik, a felmentés jutalom leendő.

Ha az első érdemelt büntetésüket elveszik, bizonyára ezekre is sor kerül, s nem lesz a kormány kénytelen a negyedik korosztályt is behívni. —d—

Szemle.

Mikor már nagyon megunom azt a zajos mozgalmat, mely a város falai között pihenéstelen folytonosságban nyüzsg és kifárasztja a kedélyt, örökös igénybe véve figyelmet és türelmet, — kapom magam, nekieredek a határ mezősegeinek, melyek a zsendülő kikelet üde bájaival, az ébredő természet fakadó életével mindig felfrissítik a fáradt elmét.

Társaságban is úgy vagyunk vele, hogy ha már elfogyott a téma, nekirontunk az időjárásnak és elkezdjük szólni, szapulni vagy magasztalni, amint megérdemli, hanem már úgy rajtam veszett ez az időírás, mint akár egy miniszteren az időjós epitheton, s e miatt tartózkodnom kell a meteorológiai értekezésektől, különben is elég az ily szép tavaszban gyönyörködni, — dicsérni úgy is felesleges: magasztalja az önmagát eléggé.

El-el nézem a zöldülő táblákat, s a költői hangulatu ábrándok között az is eszembe jut, hogy hova tesszük majd, ha ezekből a most még erősen zöld fűszálakból sárga kalászkok érlelődnek, ezer meg ezer mázsa számra csépeltejük a jó magyar búzát?

Mert a magyar embernek nemesak az baj, ha rosz a termés, de az is, ha nagy és jó. Szójátékkal élve, az is rosz nekünk a mi jó. Ezt a Kánaánt, melyet magyar földnek nevezünk, elárasztotta az isteni gondviselés pazar keze minden jóval, mert terményeink minden faja és változata bőséges áldást nyújt nemzetünknek, csak az a hiba, hogy a mit magunk fel nem használunk, nem tudjuk hova tenni.

Teszem azt a magyar buza, mely a világ első buzája, maig sem tudott állandó piacot vívni ki magának, mert hiszen az idegen államok élelmes gondoskodása és a saját államférfiaink bölcsessége, kivitelünk minden irányát a vámegegység sánczaival alaposan elárkolta, mely üdvös példát legujabban az igazságos és méltányos Franciaország, — mely saját terményeinél valami 10 millió hectoliter búzával fogyaszt többet, — követni készül a magyar buzakereskedelem nem csekély hátrányára.

Maholnap nem marad más hátra, mint az ősi buzagazdálkodás haláttan mezejéről visszahuzódni s valami practicusabb és jövedelmezőbb térre vonulni, s majd ha a magyar olaj és szeszfordók virágzásnak indulnak, nem fog a magyar ember „bort, búzát békességet“ kívánni jó barátjának, hanem átecivilizált izléssel majd úgy daloljuk, hogy:

„Adjon Isten a magyarnak
Pálinkát, repezét és jó Werndl puskát.“

* * *

Máskor ismét a temető felé vezét utam. (Ott lakik a familiám . . .) Sehöl sem nyílik olyan alkalom a mindenség életében feltűnő ellentéteket oly jól szemügyre venni, mint a temetőben, mely rendeltetésénél fogva az örök enyészet nyugalmas tanyája s mely a hála és kegyelet nemes érzelmei által pazarul el van látva az élet és természet minden decoratiojával. A mi virág először nyílik a határban, azt a mi népünk kegyelele mindig az elmultaknak szenteli, s ha egy olyan országbeli vándor, hol a mi temetőkertjeink „divatja“ nem ismeretes, végigsétálna a mi temetőink szomorú halmai között, — nyilván azt hinné, hogy díszparkban járkál.

Most különösen zajos és élénk a temető és környéke; nemesak a gyászoló, bánkódó árvák és özvegyek zarándoklásától, hanem mert ott épül a volt buzapiacson — az igazság számára — Rimaszombat legszebb középülete, az új palais de justice.

Óriás kőhalmazok, téglacsoportok, földhányások, a keresztül kasul tolt taligák és anyagszállító szekerrek, a pallérok és munkások sürgő-forgó tarka tömege, — melyhez a laicus és műértő galleriát is mindennap kiszolgáltatja a kíváncsi közönség — valószínűs theatrical kinézést kölcsönöznek a térnek, mely eddig hétköznapi puszta és elhagyatott volt s csak a vásárok alkalmával elevenült meg az adó-vevő népesség nyüzsgő, alkuvó árjától.

Szép is lesz ez a mai kis városkánk nemsokára. Mondják, hogy a fundamentom ásásánál koporsódarabokat, emberi koponyákat, haját, ékszeret, ezüstpénzeket találnak.

. . . Milyen jó volna ha valami rég ott felejtett üstben legalább annyi aprópénzt fedeznénk fel, a miből annak a fényes, de drága palotának az apró költsége kitelnék . . .

Mikor ott bámultam én is azt a tarka képet, mely előttem elterült, valami vig diák, zsolnári időzettel sohajtott a hátam megett, valószínűleg az épülő palotára gondolva:

„Uram, ki leszen lakója. . .“

Mert annyi bizonyos, hogy a járásbiróság már nem fog beleférni.

Tschew Egueux.

A pelsőcezi takarékmagtár

folyó április hó 1-én tartott lezámoló gyűlésének elnöki jelentése:

Tisztelt magtári közgyűlés!

Midőn, hivatalos állásomból kifolyólag, utolsó felügyelői jelentésemet teszem, legyen nekem megengedve, hogy a 36 évig tennőlt magtári egyesület multjára egy rövid visszatekintést tehessek.

A pelsőcezi magtár-egyesület létesítése iránti első határozat. nt. Szentpétery Sámuel urnak indítványára az 1848. év február 23-án Pelsőcz város tanácsgyűlése által hozott. Ezen gyűlés kimondván egy magtár létesülését, az indítványozó elnöklete alatt bizottságot küldött ki az alapszabályok kidolgozására és részvényesek gyűjtésére, — egy részvénynek ára 1 frtban, fél véka buza, fél véka rozsból állapítván meg, 3500 részvény erejéig.

1848. április 17-én tartott tanácsgyűlésben az építészeti bizottság választotta meg Kriston Lajos elnöklettel, aki azonban 1850. április 28-án arról lemondván, helyére Szentpétery Sámuel ur lett megválasztva. A pénztárt az egész építkezés alatt Török János kezelte tiszta kezekkel. A 3500 részvényből felmaradt 230 részvény ez időben lett elárúsítva, más felemelt áron, 3 frt-, félvéka buza-, félvéka rozsból befizetési kötelezettséggel.

1850-ik év október 8-án jelentetett, hogy a magtári épület készen van, s teljesen felszerelve az építőmester Soós Miklós által át is adatott.

1851. november 5-én hivatott össze az első közgyűlés, mellyel az egyesület magát megalakultnak jelentvén ki, a változott viszonyok szerint módosított alapszabályokat elfogadván, azokat jóváhagyás végett az akkori cs. kir. kormányhoz felküldeni határozta, s tisztviselőit: elnökül nt. Szentpétery Sámuel, jegyzőül Koós Károlyt, felügyelőül László Andrást, kezelőül Sebő Istvánt és Török Jánost megválasztotta, s határozatilag kimondotta, hogy deszember 24-ig minden részvényes félvéka búzát, félvéka rozst egy részvény után befizetni köteletségének ismerje. A határozat értelmében december 24-ig minden buza és rozsból járuléka be lett fizetve.

1851-ik év október 1-én László András a felügyelőségéről, Koós Károly a jegyzőségéről lemondván, ezzel helyére Fridrick Vilmos lett megválasztva.

1855. október 1-én a volt kezelők leköszönvén, helyökre Szegedi István és Szarvas János választatnak be.

Ezen évben december 1-én a Pelsőczről eltávozott Fridrick Vilmos felügyelő és jegyző leköszönésével a felügyelőség ideiglenes vezetését. nt. Szentpétery Sámuel volt szíves elvállalni.

1856. év október 1-én Szentpétery Sámuel leköszönt, helyére elnökül, pelsőcezi városi jegyzőül kinevezett Löcherer Tamás, felügyelőül Károlyi Lajos lettek megválasztva.

1857. október 1-én indítványozott Ujházi Dávid részvényes tag által, hogy a magtári egyesület, szemes élet tőkének telével, tegye le egy Rozsnyó városban alakítandó pénztári intézetnek alapját.

1858. év április 1-én tartott meg a népes nagy közgyűlés, mely a takarékpénztár eszméjét elvetette, s kimondotta hogy a magtár jövőre is maradjon magtár, a magtár egyesület jövőjét e határozat semmisítette meg. Kimondott, hogy a magtárban levő 3666 köböl szemes életből, minden részvény után osztassék ki 2 véka szemes élet, 2 véka pedig hagyassék meg minden részvény alaptőkéjéül.

Ezen gyűlés nevezetes azért is, mert az tekintettel a nevelés szentügyére, a sárospataki főiskola tápintézete javára. Ragályi Károly ur indítványa folytán 50 köböl szemes életet, fele részben rozst, megszavazott. Ezen adományért a magtári egyesületnek — egy ifjunak a tápintézetbe leendő felvételére ajánlati joga e mai napig is fenn áll, s a városi és egyházi tanácsra átruházva gyakoroltatik is.

E gyűlésen lett Ujházi Dávid az egyesület rendes és fizetési ügyvédjévé megválasztva.

Végül nevezetes ezen év a magtári gyűlésre azért, mert az ezen évben kellő biztosíték nélkül kiosztott szemes életből, mintegy 460 köböl elveszett.

1860. év április 1-én adatott az első rendes osztalék fél véka buza, fél véka rozsból.

1861. év tavaszán fél véka osztalék adatott. Ezen év október 1-én Löcherer Tamás leköszönésével elnökül ismét Szentpétery Sámuel, s felügyelőül Fridrick Vilmos választattak meg.

1862. év április 1-én 1 véka osztalék.

1863. év április 1-én 1 véka osztalék adatott.

Ezen tavaszi gyűlésen a rozsnyói két gymnasiumnak, a sárospataki és rimaszombati gymnasium tápintézetének 2—2 köböl szemes élet, összesen 8 köböl lett kiutalványozva.

Ezen év október 1-én Szentpétery Sámuel ur leköszönésével Máriássy Móríz ur lett elnökül megválasztva.

1864. év április 1-jén a megyei szegények részére 10 köböl szemes élet lett kiutalványozva.

1865. év április 1-én mutatkozott először és észrevehetőleg azon szomorú jelenség, hogy a magtári egyesület a megyei pénztárzettektől tulszárnyaltván, a magtári szemes élet kölcsön többet nem olt keressett, kelendő mint volt, ez okból április 25-ére rendkívüli gyűlés hivatott össze.

Ezen rendkívüli gyűlés a kamat leszállítás által vélt a bajon segíteni, a többség azonban megmaradt a szabályszerű kamattal mellett.

1866. április 1-én fél véka adatott osztalékul.

1867. április 1-én fél véka szemes élet adatott osztalékul.

Ezen gyűlésen a rozsnyói két gymnasium-, a sárospataki és a rimaszombati gymnasium tápintézetének 1—1 köböl összesen 4 köböl élet szavaztatott meg.

1868. április 1-én fél véka osztalék volt.

Ezen év október 1-én Máriássy Móríz ur leköszönvén helyére Maklári István választott meg elnökül.

1869. április 1-én a gömöri ref. tanítók gyámoldója részére 10 frt szavaztatott meg.

1870. április 1-én egynegyed véka osztalék adatott.

Ezen gyűlésen indítványoztatott, a magtári egyesületnek meglévő összes vagyonával egy Pelsőczön alakítandó pénztárzette leendő átalakítása. Alapszabály tervezet készítésére bizottság küldetett ki, a rendkívüli gyűlés ennek elhatározása végett július 1-ére hivatott össze.

Július 1-én a gyűlés megtartott, a javaslat, mely szerint a magtári vagyon egy, a sárospataki népbank mintájára alakítandó pénztárzettebe lenne elhelyezendő, s kezelendő, — elvetetett, s maradt ismét magtár. Még akkor is meg lehetett volna menteni a magtári egyesületet a megsemmisüléstől, átalakítva pénztárzette, ezt azonban a már akkor virágzó szomszéd pénztárzettek érdeke nem engedte meg.

1871. év április 1-én egynegyed véka.

1872-ik április 1-én 1/4 véka, 1873-ik év április 1-én 1/4 véka, 1874-ik év április 1-én 1/4 véka, 1875-ik év április 1-én 1/4 véka, 1876-ik április 1-én 1/2 véka szemes élet adatott osztalékul. Ez év őszén Ujházi Dávid az ügyvédségről leköszönt, helyére Fridrick Vilmos lett megválasztva.

1877-ik év április 1-én 10 liter szemes élet volt osztalék. Ezen közgyűlésen hozott indítványba a magtári egyesület feloszlatása, s határozatba ment, hogy az indítványnak tárgyalása, s ez érdemben határozathozatal végett 1878-ik év április 1-ére minden részvényes külön meghívó által hívassék meg.

1878-ik év április 1-én megtartott a közgyűlés, mely a magtári egyesület feloszlatását határozatilag kimondotta olyformán, hogy minden követelés behajlatván, 1885-ik év április 1-én a lezámoló gyűlés lesz megtartandó.

Ezen gyűlés egy részvény értékét 5 o. é. frtban állapította meg. Ez év tavaszán a részvény értékére 15 liter osztalék ki.

1879-ik április 1-én 10 liter szemes élet, 1880-ik április 1-én 1 frt, 1881-ik április 1-én 2 frt, 1882-ik április 1-én 1 frt, 1883-ik április 1-én 80 kr., 1884-ik április 1-én 80 kr. adatott ki egy-egy részvény értékének kielégítésére. Pentebiek szerint adott a magtár 1858—1878. évig osztalékul minden részvény után 13 és fél véka szemes életet, 7 frt 50 krjával számítva egy köbölt, (buzát és rozst egyformán) az összes 13 és fél véka élet ára 25 frt 30 kr. Beosztva ezen összeget az egyesület alapításától számítva 1878-ig, tehát 28 évre esik egy évre 3 frt részvénytőke után minden évre 90 kr., ami 30 %-nak felel meg.

Az 1878-ik közgyűlés által megállapított egy részvény értéke 5 frtra, 1878-tól 1886. évig végkielégítésül kiadott 7 frt 10 kr., az 1886-ik évi végkielégítés 60 kr., így minden részvény után 5 frt értékre fizettetett 7 frt 70 kr.

E számok eléggé igazolják, hogy a befektetett tőke kamataival megelégessünk elégedve, s hogy jobb eredménnyel kevés intézet számolt le.

Megjegyzendőnek találok azt, hogy ezen egyesület követeléseibe behajtásánál 36 év alatt csak három esetben adatta el az adós felek ingatlanait, igyeket követelését békés úton adósfeleltől behajtani, s ezen szelid eljárás mindig előnyösnek bizonyult az egyesületre nézve.

Jótékony czélokra kiutalványozott összesen 72 köböl szemes életet és pénzben 10 frtot. Sok tehetetlen adósfelek, különösen a hol özvegyek, árvák vállaira nehezült az elhalt szülők terhe, sokszor igen tekintélyes, olykor egész leengedéseket is tett.

Mielőtt a multiról jelentésemet bevégezném, meg kell emlékeznem azon férfuról, a ki 36 évvel ezelőtt ezen egyesületnek lételt adott, a ki azt azóta is mindig szívének melegével ápolta, gondozta, s bizonyosan nagy része volt abban, hogy oly jó eredményre jutott. Seukinek sem fájt annyira az 1878. április 1-én a magtári egyesület feloszlatását kimondó határozat, mint nt. Szentpétery Sámuel urnak. Szabadjon hinnen, hogy a czimzett férfiú akkori kétségkedése azon meggyőződésére érlelődött azóta, hogy ezen egyesületet, mint magtári egyesületet tovább fentartani nem lehetett, s hogy azt én minden erőm s buzgóságom feláldozásával sem menthettem volna meg a végfelosztástól.

E rövid megemlékezés legyen elismerés, mindnyájunk részéről a kezdeményező s az utolsó perzig őrt álló nemes férfiú nt. Szentpétery Sámuel ur érdeme iránt, kívánván, hogy őt a gondviselés a közigyék javára sokáig éltesse.

Megaülve, hogy a megnevezettek kívül, mint magtári kezelők még Bábai István, Ambrus István, Urbán András, ifj. Sebő István és ifj. Czákó János szolgáltak hosszabb ideig. Örömmel igatom jelentésemben azon öröndetes körülményt, hogy én, aki 32 évig voltam az egyesületnek ügyvédje felügyelője, valamint magam részéről mindig első és főkötelességemnek ismertem tiszta lelkiismeretességgel vezetni ezen egyesület ügyeit, s felügyelni annak vagyonára, ezen hosszú idő leforgása alatt nem voltam azon kényszerítő helyzetben, hogy valamelyik magtári kezelőt hűtlen kezelés miatt kellett volna az egyesületi közgyűlésnek bejelenteni.

Ezek után áttérve a mai közgyűlés sorrendjére, tiszteltel jelentem, hogy az 1884. április 1-én tartott közgyűlés határozata értelmében a magtári épület eladatván 1100 frtért, az erről felvett árverési jegyzőkönyvet, s az adás-vevési szerződést is jóváhagyás végett bemutatom.

Bemutatom továbbá magtári számadás megvizsgálásáról felvett számvizsgáló bizottság jegyzőkönyvét, a számadással a bentmaradt régebbi osztalékokat és még fennálló követelésének kimutatásával, kérem azokra a jóváhagyást, illetve utatást megadni. — A fennálló, részben törleendő 346 frt 93 kr. követelésre véleményem az, hogy a befolyó összegekről, s úgy a folyó évi végkielégítésről az igazgató választmány 1877-ik április 1-én készítse el a számadást, a felmaradandó pénzeszeget tegye pelsőcezi óvoda alaptőkéjéhez „A pelsőcezi magtári egyesület“ ezime alatt eljárását pedig közölje a megyei két lap utján.

A magtári irományok a városi irattárban leendő elhelyezése iránt, kéressék meg Pelsőcz város képviselőit.

Midőn ezek szerint a magtári egyesület multjáról s folyó ügyeiről utolsó felügyelői jelentésemet megtettem, hálás köszönetet mondva az irántam 32 évig nyilvánult nagybecsű bizalomért és meleg ragaszkodásért, magamat az egyesület igen t. részvényesei jó akaratába és szeretetébe ajánlom.

Pelsőcz, 1886. április 1-én.

Fridrick Vilmos, magtári felügyelő.

Kerti gazdaság.

Gyümölcsészet. (Folytatás.)

*35. **Fetel apát korbakja.** November végeig kitünően elsőrendű csemege-gyümölcs. Nagy, sőt igen nagy. Husa szép fehér, finom, tömött, olvadó; leve igen bő, cukros, finom savanyval emelt, igen kellemes, sajátzerűen illatos és fűszeres ízű. Fája vig növésű, edzett; korán és bőven termő, vadonezon és birsen egyaránt diszlik. Helyben, talajban nem válogató. Nagyra nőő körtéi nem hullóak.

36. **Hardy vajoneza,** érik október végén. Jó tulajdonságaira nézve az előbbivel nagyon sokban egyezik. Birsen nem tenyészik. Nyirkos, iszap lerakásban, tehát vizek közelében szeret lenni leginkább. Száraz helyen csak silylik.

37. **Horváth füge körte** Október—december, néha februárig is eltart. Kitünően gyümölcs, mely birsen vagy pedig fekete galagonyán törpe fának igen jól diszlik. Gulaalakú fái majd minden idomítás nélkül igen szépen fejlődnek és az ilyen fa határozottan szebb és több gyümölcsöt terem, mintsem a vadkörte alanya ojtott, magas törzsű fa. Megérdemli a széles körben elterjesztést.

38. **Hollandi korlátok.** Szeptember-október. Jeles háztartási gyümölcs. Jókora nagy. Leve elegendő, igen cukros, savanykás, fűszeres ízű. Fája edzett, korán és bőven terem. Mindenütt diszlik, még száraz természetű talajban is.

39. **Jodoignei korai.** Julius közepétől augusztus közepéig. Elsőrendű csemege-gyümölcs. Kisdud, néha azonban közép nagy. Husa fehér, bőre alatt zöldesbe játszó fehér, finom olvadó; leve igen bő, cukros, üdítő savanyval emelt, noha kevésbé fűszeres ízű, igen kellemes. Fája vig növésű, edzett; elég korán, de nem rendszeres terem, de annál bővebben. Gyümölcseit apródként kell leszedni a teljes megérés előtt. Terjesztési való jó faj. Diszlik birsen is, vadonezon is.

40. **Konyhakerti körte.** Karácsonyig is eltart. Jó másodikrendű csemege-gyümölcs. Husa fehéres vagy bágyadt fehér, félfinom, olvadó; leve bő, igen cukros, gyöngéden savanyval emelt, kellemes fűszeres ízű. Fája gyors növésű és edzett; vadonezon jól diszlik, szálafának is, gulafának is igen jó. Vidékünkön — miután inkább a kötött, nedves természetű talajt szereti — jól tenyészne, szabadon álló helyeken is, nemcsak kertjeinkben. Érdemes a terjesztésre.

41. **Kisfehérke.** Julius közepétől augusztus elejéig. Aszalásnak és piacra nagyon kapós. Fája erős, korán és szerfölött bőven terem. Birsalanyon nem igen tenyészik. Helyben és talajban nem válogató.

42. **Mas Alexandrina;** érés ideje december—márciusig, sőt május végeig is eltart. Kitünően elsőrendű csemege-gyümölcs. Középnagy. Husa fehéres, vagy sárgásba játszó fehér, igen finom, áttetsző, tömött, teljesen szétolvadó; leve bő, igen cukros, finom savanyval emelt, igen kellemes, illatos és fűszeres ízű. Fája mérsékelt növésű, de egészséges, edzett, korán, rendszeres és bőven termő. Vadonezon diszlik. Helyben, talajban nem válogató.

43. **Jozefin körte;** érés ideje december—február, néha eltart teljes épségben ápril végeig. Kitünően elsőrendű csemege-gyümölcs. Középnagy, de néha nagyobb is. Husa rózsaszínbe játszó fehér, néha egyszereűen fehéres, finom, tömött, olvadó; leve bő, cukros, gyöngéden, néha kissé huzós savanyval emelt, igen kellemes, illatos, fűszeres ízű. Fája vig növésű, edzett, nem korán, de aztán igen bőven termő, diszlik birsen is, vadonezon is. Leginkább lécezet mellé való. Nedves, termékeny talajt kíván. Kertekben kár volna hiányozni e kitünően fának, különösen a gyakori esőjárta vidékeken.

44. **Dillon tábornagy.** Szeptember végén október elején. Elsőrendű, de néha másodikrendű gyümölcs. Nagy vagy jókora nagy. Husa fehér, finom, olvadó. Fája korán és bőven terem. Diszlik birsen és vadonezon egyaránt. Helyben és talajban nem válogató. Gyümölcsei nagyságuk dacára sem hullóak. Korán kell leszedni fájáról; mint aszalásra alkalmas gyümölcs, nagyban tenyésztésre érdemes.

45. **Hildesheimi bergamote.** Mint elsőrendű csemege- és háztartási gyümölcs, érdemes a nagyban való tenyésztésre. Husa finom, olvadó; leve igen bő, cukros, savanykás, igen kellemes, fűszeres ízű. Jól csak vadonezon diszlik, gulafának alkalmas, de szálának még inkább. Helyben, talajban nem válogató, de nyirkosban terem a legbővebben. Gyümölcsei nem hullóak. Érés ideje október közepéig; érés előtt leszedendő s kamrába kell megérni hagyni.

46. **Volkmarseni körte.** Mint csemege gyümölcs másodikrendű, néha első is, de kiválóan háztartási és piaci gyümölcs. Nagyjából egyezik az előbbivel. Csak vadonezon tenyészik. Ez is a megérdemelt előtti leszedendő.

47. **Vaisse tanácsos.** A két fentebbihez sorakozik. Csak vadonezon diszlik. Talajban nem épen válogató; érés ideje szeptember eleje.

48. **Ószi bergamot.** Mint a bergamot (pergamont) körték ősanját felesleges bővebben leírni vagy csak ajánlani is, eléggé ismeretes. Mint kiválóan elsőrendű csemege gyümölcs már csak annál a tulajdonságánál fogva is érdemes a tenyésztésre, hogy a kései fagyok ellen meglehetősen közönyös. Diszlik vadonezon is, birsen is.

49. **Napoleon Savinien.** Szintén kitünően csemege gyümölcs. Mint igen erős növésű edzett fa, korán és igen bőven szokott teremni. Birsen és vadonezon egyaránt diszlik; érdemes a terjesztésre.

50. **Aglæ Gregoir;** érés ideje október—november, de hűvösebb helyeken tavaszig is eláll. Elsőrendű csemege gyümölcs. Közép nagy. Husa sárgás fehér, finom, tömött, olvadó; leve bő, cukros, gyöngéden savanyval emelt, igen kellemes, gyöngéden illatos és fűszeres ízű. Fája elég erőteljes és edzett; elég korán és bőven terem; szép lombos, magas gömb alakú koronát alkot. Diszlik birsen és vadonezon. Nyirkos talajt kíván, (de nem vad vizet, amit különben általában a gyümölcsfák nem tűrhetnek s benne csak igen rövid életűek.)

*51. **Dilly vajoneza.** Mint kitünően csemege gyümölcs érdemes országosra az elterjesztésre.

*52. **Egri körte;** érés ideje október végén, de a szebb példányok február végeig is eltarthatók. Középnagy, de törpealakú jóval nagyobb gyümölcsöt terem. Husa bágyadt fehér, néha zöldes fehér, eléggé finom, de kevésbé tömött, olvadó; leve igen bő, többé-kevésbé cukros, gyöngéden savanyval emelt, gyöngéden és sajátzerűen illatos, kellemes, noha kevésbé fűszeres ízű. Fája erőteljes, igen edzett, vig növésű, de korai és tulságosan bő termése miatt nagy fával alig képes

növekedni. Virága és kötődött gyümöleso kitünően daczol a fagygal. Koronáját ritkítani elkerülhetetlenül kell, különben olyan nagy termést, mint a milyenre képes, nem várhatunk tőle. Mindenütt jól diszlik, de termékeny agyagtalajban termi legizletesebb gyümölcseit. E nevére minden tekintetben érdemes gyümölcs megérdemli a legszelebbkörű elterjesztést.

53. **Téli Kálmán körte;** érés ideje november—január, de tavaszig is eltartható. Elsőrendű háztartási- és piaci gyümölcs. Nagy vagy igen nagy. Husa fehér vagy sárgásfehér, tömött, roppanó, félfinom; leve elég bő, igen cukros, kellemes. Erőteljes vig növésű fája edzett, korán és bőven sőt igen bőven terem, mert virágai és kötődött gyümölcsei jól daczolnak a kései fagyokkal is. Diszlik vadonezon és birsen, helyben, talajban nem válogató, érdemes a széleskörű elterjesztésre. Aszalásnak kitünő.

*54. **Zöld Magdolna körte;** érés ideje július közepe. Elsőrendű csemege, háztartási és piaci gyümölcs. Csaknem középnagy. Husa zöldes fehér, finom, olvadó, vajszerű; leve bő, cukros, kellemes savanyval emelt, gyöngéden illatos, fűszeres ízű. Fája erőteljes, igen edzett; korán és rendkívül bőven terem. Kései fagyokkal daczol úgy a virága mint a kötődött gyümöleso is. Birse nem igen való, csak vadonezra. Helyben talajban nem válogató.

55. **Korai bergamot.** Épen olyan előnyeik vannak mint az előbbiek, de későbbben érik t. i. augusztusban. Fája is korán és szerfölött bőven terem. Birsen silylódik. Jó lélekkel ajánlható mindenkinek.

56. **De Jonghe vadoneza;** érés ideje október—december, hűvösebb tájakon júniusig eltart. Elsőrendű háztartási gyümölcs. Fája vig növésű, erőteljes, edzett; elég korán s bőven termő. Vadonezon legszebben diszlik nedves talajban.

57. **Nánási korai körte.** Juliusban jó piaci gyümölcs. Fája egészséges növésű, edzett. Vadonezon legalkalmasabb ojtani, mert a szálás fának gallyai igen erősek lévén, a legnagyobb gyümölessteher alatt sem hajolnak meg. Talajban nem válogató. Piaci elárulásra érdemes volna mentül szélesebb körben tenyészteni és pedig nagyban is.

58. **Nyári ezukor körte;** érés ideje augusztus első felében. Igen jó háztartási és piaci gyümölcs. Nem nagy, sőt kicsiny. Fája gyorsan nő, igen edzett; elég korán és csaknem évente rendszeres és igen bőven terem. Vadonezon igen jól diszlik; alkalmas gula fának is, szálás fának is. Helyben, talajban nem válogató. Gyümölcsei nem hullóak, érdemes a nagyban való elterjesztésre.

Törvényszéki esernök.

Szándékos emberölés büntetével vádolt Lukács Mihály elleni bűnyű végtárgyalása ápril 5-én.

Egri László csomai lakos 1885. évi október 19-ik napján ladadalmát ülte. Templomból a lakadalmas házhoz menve, a jelenlött ezigányok zenéje mellett rövid ideig táncoltak, s azután színetet tartottak. A cigányok ez alkalmat felhasználva, a lakadalmas háztól szó nélkül a koresmában mulató Lukács Mihályhoz mentek, ki velök muzsikáltatta is magát. — A lakadalmasok folytatni akarván a táncot, egynehányan — köztük Egri László is, — a cigányjért mentek, s azt visszavinni akarták, mi pedig nem kis fáradságukba került, mert a már ittas állapotban levő Lukács Mihály nem engedte elmenni a cigányokat. Sok keres, civakodás után végre sikerült a kigyezés, s a lakadalmasok Lukácsal és a cigányokkal együtt utuk indultak.

Utközben azonban a lakadalmasok egyike összeveszett Lukácsal, miből dulakodás támadt, a mi az utóbbira nézve rosszul végződött, a mennyiben ellenfelei által megveretett, s ráadásul még a kalapja is elveszett.

E miatti haragjában egy kaszát véve kezébe, a távozók után ment, azonban a közelben levő ismerősök látva ittas állapotát, és sejtve szándékát, a veszekedést megakadályozandó, feltartóztatták s kezéből a kaszát kicsavarták.

Lukács e miatt még jobban felindulva, haza szaladt s baltát ragadva, a lakadalmas házhoz ment, azon szándékkal, hogy megveretéseért bosszút álljon. — A lakadalmas házhoz épen azon perczen érkezett, midőn anuak ajtaján a boldog vőlegény Egri László lépett ki, ennek utját állván kérdőre vonta s tőle kalapját tudakolta; midőn pedig ez azt válaszolta, hogy kalapja felől semmit sem tud, nála levő baltáját két kézre kapva, oly erővel sujtott annak fokával az Egri László fejére, hogy ez eszméletét veszve összerogyott. — A tettes ezután elfutott, s a szobából kijövőek csak a földön eszmélet nélkül fekvő Egri Lászlót találták, ki is a szevedett sérülés folytán egy pár nap mulva elhalt.

Vádolt azt állítja, hogy Egri csak megverni, nem pedig agyonütni akarta, s tagadja, hogy szándéka az elhunyt életének kioltására lett volna irányulva, azonban eme tagadása dacára is, számos terhelő adatok alapján, — tekintetbe vételével annak, hogy tettét a megelőzőleg szenvedett tetleges büntalmaztatás miatt keletkezett felindulásban követte el, — felindulásban elkövetett szándékos emberölés büntetében mondatott ki bűnösnek, s e miatt a btk. 281. §. első bekezdése és a 289. §. alapján hat évi fegyházra és hat évi hivatalvesztésre ítéltetett.

Meghívás.

A „Gömör-megyei általános tanító-egylet“-nek a nagy-rözei járásköre folyó év május hó 5-én (szerdán) reggeli 9 órakor Nagy-Röczen az államilag segélyezett polgári iskola termében gyűlést tart, melyre úgy az egylet minden tagja, valamint a t. tanügybarátok tisztelettel meghívotnak.

Sorrend: 1. Elnöki megnyitó. — 2. Az 1885. évi szeptember 24-én Vereskőn, a hercegi iskola termében megtartott őszi körgyűlés jegyzőkönyvének, valamint értekezések felolvasása és hitelesítése. — 3. Gyakorlati tanítást előadja Mariányi Antal. (Gyűlés előtt.) — 4. „Az olvasókönyvek használásának módja.“ Ocskay János tanár. — 5. Az ismétlő oktatás és minő legyen az ismétlő oktatás könyve falun, minő a városban? — Jurin Soma jolsvai tanító. — 6. „A kézügyességi oktatás célja, anyaga, módszere, tekintettel hazánk közgazdasági viszonyaira.“ Kiss Jenő tanító. — 7. „A felnőttek oktatása a magyar beszéd elsajátítása érdekében.“ Halassy Gyula tanár. — 8. „A természetrajzi oktatás anyaga, módszere a népiskolában, kapcsolatban a mezei gazdaság, háziipar és kézügyesség gyakorlásával.“ Kolecskay József tanár, murányalljai nevelő. — 9. „A népiskolai közegészségügy.“ Ertl

Heribert nándorvölgyi horezei tanító, jkőri jegyző. — 10. „Miképen lehet a magyar nyelvet tótajku népiskolában a leg-sikeresebben tanítani.“ Ujból e pályamű jutalma 4 drb es. és kir. arany. E magasztos nemes adományhoz járultak: Szontagh Andor 2 drb-, Mokot Károly 1 drb- s az egylet 1 drb aranyat. A zárt jelű levéllel ellátott és idegen kézzel irt pályaművek az egylet elnökéhez (Röczen István polg. iskolai igazgatóhoz Nagy-röczen) legkésőbb folyó év december 31-ig beküldendők, s csak egyleti tagok pályázhatnak. — 11. Báro Eötvös-alap tárgyalása. — 12. Közügyek: Groó Vilmos kir. tanfelügyelő, a gömör-megyei magyar közművelődési egylettől beérkezett hivatalos iratok intézkedése, tagsági díjak s hátralékok beszedése; Tornalján tartandó körgyűlésre vonatkozó indítványok stb. — 13. Elmaradás irásilag igazolandó. — 14. Járásköri elnök s jegyző választása, miután ezek 8 évi működésük után még a mult őszi körgyűlés alkalmával a körgyűlek vezetéséről leköszöntek. — Ebed iránt kérem Röczen István igazgató urnál jelentkezni.

Murányallja, 1886. márcz. 31. **Dropa József,** elnök.

Felhívás a megye körjegyzőjéhez.

Miután több körjegyzőségből még maig sem kaptam meg a 157. számú átiratomban kért kimutatást: azért hivatalos tisztelettel kérem az illetőket, miszerint azt, községeik érdekében hozzám legkésőbb ápril hó 15-éig betérjesztési szíveskedjenek. — P.-Apáti, 1886. ápril hó 5.

Vajda Gyula, gazd. egyt. titkár.

Felhívás

gömör-kishontmegyei gazdasági egylet választmányi tagjaihoz s a megye gazdaközönségéhez.

Van szerencsém a gömör-kishontmegyei gazdasági egylet választmányi tagjait a folyó évi ápril hó 18-án délelőtt 10 órakor Tornalján a szokott helyiségben (a nagy vendéglőben) tartandó választmányi gyűlésre tisztelettel meghívni.

Tárgyai: megyénk szarvasmarha- és juhtenyésztésének előmozdítása iránti intézkedések és egyéb folyó ügyek. Mely gyűlésen minden érdeklődők és ügybarátok örömmel fogadtatnak.

P.-Apáti, 1886. április hó 8-án.

Vajda Gyula, gazd. egyt. titkár.

Hírek és vegyesek.

Lekészválasztás. A simonii ref. lelkészi állomásra a mult vasárnap egyhangulag Osváth István naprágyi lelkész lett megválasztva.

A szabadkai mentelepen szükségelt átalakítások és új építések tárgyában folyó hó 8. és 9-én vegyes bizottság tartott tárgyalásokat Urányi a földm. ipar és kereskedelmi miniszterium szakszámvevősege igazgatójának elnökele alatt. A bizottság a mentelepek részéről kiküldött Feldlallah el Hadad százados, az államépítészeti hivatal egy kiküldöttje, továbbá Szabó György polgármester és a városi tanács tagjaiból alakult meg. A helyszíni szemle megtörténte után határozatba ment, miszerint a jelenlegi tiszti lakatnyán és az istállón csak kisebb javításokat fognak eszközölni, azonban a város kötelezi magát egy új épületet emelni, mely egy tiszt és egy nős őrmester lakásán kívül 24 emberre való laktanyát fog magában foglalni. Az épület mintegy 6500 frtba fog kerülni, használatiért pedig a földmívelési miniszter képviselője által 600 frt-nyi évi bérzaporítás helyezettett kilátásba.

Járdaépítés Rimaszombatan. A városunkban már oly régóta vajudo járdakérdés ugylászik, hogy ismét egy, habár nagyon csekély lépéssel is, előbbre fog haladni. Ugyanis mint halljuk, még ez év folyamán szándékozik a város a Stolez-féle háztól a vaspályaudvarig a járdát a rozenyói országut mentén, kiépíttetni, s az erre vonatkozó előmunkálatok most vannak folyamatban. Kivánatos volna, ha a város, leendő mérnökének, első és főfeladatául tűzné ki, a város járdahálózatának tervét elkészíteni, s a járdát, habár a háztulajdonosok költségére is, mielőbb kiépíttetni.

Tiszolcz magyarosodása. Tiszolczról írják nekünk a következő sorokat: „A tiszolcz magyar part ujabban ismét mozogni kezd, s bár működése tolyton más és más akadályokba ütközik, legalább néha-néha életjelt ad magáról. Igen kedélyes s e mellett tanulságos estélyi rendezett e hó 3-án is, melynek sikeréből és érdeméből az oroszánrészt a köz-elismerés egyhangulag Gollán Pál m. kir. vasgyári kohómérnöknek ítélte oda, ki a nyers vasról, a vaskő nemeiről és képződéséről, a nyers vas előállításának módjairól oly tanulságos s ismeretekben és tanulmányokban gazdag szórakoztató felolvasást tartott, mely a hallgatóság figyelmét folytonos érdeklődésben lebilincselve tartá.“ Mi részünkről üdvözlőnk a derek tiszolcziat, s a magyarosodás érdekében és nevében szinte köszönetet mondunk a mérnök urnak: — az ily helyi érdekű ismertetések és előadások igen alkalmasak arra, hogy a közönséget odavonzzák, hol tudományos ismeretek szerzése mellett edes nyelvünkkel is jó barátságot lehet kötni. Csak — előre!

Szerencsétlenségek. Tiszolczon egy napszamos asszony folyó hó 1-én a Rimába esett s belefullt; holttestét csak másnap. Fűrészközsg alatt sikerült kifogni, hol el is temették. — Ugyanazak Tiszolczon egy Tokár nevű vasgyári munkás folyó hó 6-án este mámoros fővel indult hazafelé, de lakása lépcsőjéről (?) lezuhant és szörnyet halt, a rögtön előhívott orvos már csak a halált konstatálhatta.

„A piczi piros alma“ t Roskovics Ignácznak e nagy feltűnést keltett bájos képét hozza az „Ország-Világ“ 14-ik (ápr. 3.) száma pompás kivitelben. A mai szám az artisztikus részen kívül szellemi részében is kiválóan sikerült. Porzótól van a tőle megszokott szélemességgel írva egy tereza a művészestélyről, továbbá az érdekes közlemények egész sora, mint „Mikor silabizáltunk“, J. M.-tól, mely az ötven év előtti tanítástörténetet ismerteti humorosan; „A szem és a látás“ népszerűen és szakavatottan írt cikk Csapodi Istvan dr. szemorvos-tól (ábrakkal); „Esküvőn“, szép románcz Torkos Lászlótól; „A jégkissasszony“, regény Tolnai Lajostól; „Kenyeret!“ (a belga munkáslázadás alkalmából) számos képpel a zavargás színhelyéről; „A kardos menyecske“, illusztrált regény Szabó Endrétől; „A hétről“, heti tereza májustól, végül a rendkívül gazdag rovatok, melyek szintén tele vannak kisebb-nagyobb

ezikkel. Az „Ország-Világ” e számában közli Munkácsy Mihálynak a „Krisztus Pilátus előtt” festményéből „A vádló” című csoportozatot, mely először e lapban jelent meg. — Előfizetési feltételek: január—decemberre 10 frt, január—juniusra 5 frt, július—szeptemberre 2 frt 50 krt., június—decemberre 5 frt. Az „Egyetértés”-sel együtt: egész évre 28 frt, félévre 14 frt, negyedévre 7 frt, egy hóra 2 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek a Pallas Irodalmi és Nyomdai Részvénytársasághoz küldendők, kecskeméti utca 6. sz.

A rimaszombati meteorológiai állomás megfigyelései
1886. április 1—7. napjain.

Műszerek: 1224. számú Kappeller-féle barometer; 716. és 717. számú Kappeller-féle hőmérők; szélvitorla, esőmérő.

Megfigyelési idő: reggel 7-, délután 2-, este 9 óra.

A barometer állása ugyanez órákban (0-ra redukált légnyomás) a 700 milliméteren felül: A száraz hőmérő (Celsius szerint) állása ugyanakkor:

1-én 51 ⁷ 51 ¹ 51 ²	1-én 0 ⁸⁰ 14 ⁵⁰ 6 ⁴⁰
2-án 55 ¹ 54 ⁷ 54 ²	2-án 2 ²⁵ 15 ⁶⁵ 8 ²⁰
3-án 54 ⁶ 52 ⁵ 50 ²	3-án 2 ⁰⁵ 18 ²⁰ 7 ³⁰
4-én 50 ⁷ 49 ² 49 ¹	4-én 6 ¹⁰ 19 ²⁰ 8 ⁵⁵
5-én 48 ⁶ 45 ³ 44 ⁹	5-én 6 ⁷⁵ 17 ¹⁵ 8 ⁴⁰
6-án 43 ⁷ 42 ⁴ 40 ³	6-án 4 ⁵⁰ 19 ⁴⁰ 12 ⁸⁰
7-én 36 ⁷ 37 ⁸ 41 ⁶	7-én 7 ⁸⁰ 11 ⁹⁰ 7 ⁰⁰

Heti közép légnyomás: 747⁹ mm. Heti közép hőmérséklet: 9⁷⁵ C°.

Párhányomás milliméterekben: Nedvesség százalékokban:

1-én 4 ³ 4 ⁹ 5 ⁸	1-én 89 40 81
2-án 4 ⁹ 5 ³ 5 ¹	2-án 91 44 63
3-án 4 ⁷ 5 ⁷ 6 ¹	3-án 89 37 80
4-én 6 ⁰ 6 ⁷ 7 ⁴	4-én 86 41 89
5-én 6 ⁸ 6 ³ 6 ⁶	5-én 93 44 81
6-án 5 ⁵ 7 ³ 7 ⁷	6-án 87 43 70
7-én 6 ⁸ 8 ⁶ 5 ²	7-én 86 84 70

Heti közép: 6¹ mm.; — 71%.
Április első hét napja közül kettő felhőtlen, kettő derült, három borult; a felhők alakja: kétszer réteges, egyszer halmos, háromszor fűrtréteges, egyszer fűrthalmos, egyszer réteghalmos s kétszer esős felhők.

A csapadék (7-én) alakja: eső, összesen 8⁷ milliméter. Szél megfigyelve 13-szor; még pedig: É=1, EK=1. K=1. DK=1, D=4. DNy=2, Ny=3. — Erejére nézve 1 foku 8-szor, 2 foku 4-szer, 3 foku 1-szer.

A növényfejlődés az utolsó három heti kedvező időjárás mellett jelentékeny haladást tett. Virágokat kifejtették a fák közül: a somfa, a mogorófa, a hamvas fűz, a mézgás égerfa. Javában virágzik: a szagos viola, a szattyu, a táfűfű, leánykőkörcsin, a esilla.

Rimaszombat, 1886. április 8. **Fábr János.**

Hivatalos közlemények.

Rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázat.

401. sz. — A vezetésem alatt álló rimaszombati kir. törvényszék területén levő rimaszécsi kir. járásbírósnál előléptetés folytán üresedésbe jött 1000 frt évi fizetés és 200 frt lakpénzzel ellátott aljárásbírói állomásra, m. kir. igazságügyi miniszter ur ó nagyméltóságának folyó évi 1138/I. m. E. sz. rendelete folytán pályázat nyitattik. Felhívtnak mindazok, kik a fenti állomást elnyerői óhajtják, hogy elméleti és gyakorlati képzettségüket, nyelvismeretüket, a törvényszék területén alkalmazott bírákalki rokonsági s esetleg hadkötelezettségi viszonyukat előtűntető okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket jelen hirdetéseknek a „Budapesti Közlöny” hivatalos lapban történt harmadszori megjelenésétől számított 2 (két) hét alatt és pedig a közszolgálatban levők hivatali főnökük útján, hozzám annál inkább nyujtsák be, mert az elkésetten vagy a bírói ügyv. szabályok 9. §. ellenére érkező kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Rimaszombat, 1886. márczius hó 31-én.

Fornét, kir. tszéki elnök.

A miskolczi kereskedelmi- és iparkamarától.

Hirdetmény.

119. sz. A nagym. földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium f. évi márczius hó 31-én. 18 266 sz. a. kelt intézkedéssel megengedte, hogy a Gömörmegye területéhez tartozó Sajó-Gömör községben f. évi április hó 10. és 11-ikére eső országos vásár ez évben kivételesen f. évi április hó 14. és 15-én tartassék meg.

Miről az érdekelt körök értesítettek.

Miskolcson, 1886. évi április hó 6.

A kamara elnöksége:

Radvány István, elnök. Dr. Kovács Gyula, titkár.

A miskolczi kereskedelmi- és iparkamarától.

Hirdetmény.

127. sz. A nm. földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur folyó évi márczius 29-én 17606. s. illetőleg márczius hó 31-én 17724. szám alatt kelt intézkedéssel megengedte, hogy a Gömör-Kisborsodmegye területéhez tartozó Csetnek községben a folyó évi márczius hó 8-ikára esett, de meg nem tartatható országos vásár helyett folyó évi április hó 12-én pótvásár tartassék; — valamint a Klenóc községben április hó 24-én megtartani kellett országos vásár ez évben kivételesen folyó évi április hó 14-én tartassék meg.

Miről az érdekelt körök értesítettek.

Kelt Miskolcson, 1886. április hó 7.

A kamara elnöksége:

Radvány István, elnök. Dr. Kovács Gyula, titkár.

Felelős szerkesztő: **LŐRINCZY GYÖRGY.**

Magán-hirdetések.

Haszonbéri hirdetmény.

1014. sz. — Rimaszombat r. t. város tulajdonához tartozó, a várostól alig félórnyira fekvő, a földműves iskolával közvetlenül batáros „Pendeles pusztai” birtok, mely áll 439 hold szántóföld, 166 kaszás rétből, 500 hold erdő területen gyakorolható legeltetési jog és ugyanezen területen a gubics- és makktermésből, nyilvános árverésen határozatván haszonbérbe adadni, annak határnapjával **f. évi május hó 12-ének délutáni 3 órája** városunk közházánál kitűzetik, mi azzal hozatik nyilvánosságra, hogy a részletes árverési feltételek addig is, a hivatalos órák alatt a jegyzői hivatalnál megtekinthetők.

Tájékozással e helyt közöltetik: a haszonbérlet kezdetét veszi **f. évi szeptember hó 29-ikén, tart 9 évig**, kikiáltási ár 4200 frt, bánatpénz annak 10%-ja.

Kelt Rimaszombat város rend. tanácsának 1886. évi márczius hó 30-án tartott üléséből.

Szabó György, polgármester.

Magyarország leghíresebb s legszén-savdúsabb ásvány vize, a

SZOLYVAI

mely savanyúvíz. borral vegyítve, a legkellemesebb üdítő italt nyújtja; gyomor- és idegbajokban gyors és kitűnő segélyt ad; tüdő-, hörgbántalmaknál, húgycsőhólyag hurutoknál és járványos betegségek alkalmával kitűnő gyógyszer képez. — mindenkor megrendelhető

MARSALKÓ KÁROLY

munkácsi uradalmi ásványvízbérlőnél **Nyiregyháza**; s kapható jelesb gyógyszerárakban, fűszerkereskedésekben és vendéglőkben is.

60—80 darab

szarvasmarhának legelő bérbe adandó **Zabaron, Rozinay György által.**

Rózsakedvelőknek.

Lipthay József üdészetében **Tornallyán** ezeraél több kitűnő

rózsa oltványok

magas törzsű esipkébe oltva, **thea-, noisett-remantans-, szomorú rózsa** fajokból igen jutányos áron eladók, darabja **50 krtól 1 frtig** — 100 drb vételénél 10%-tól engedmény. A fajok kitűnőségéről, szépségéről elég az is: hogy a tulajdonos maga is szenvedélyes kedvelője a rózsáknak, azok megszerzéséhez semmiféle pénzáldozatot nem kimélt.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy közadós **Hoselitz Jakab** rimaszombati kereskedő esődtömegéhez tartozó 13,323 frt 22 krra becsült áruaktár együttesen és egészben **ajánlati verseny** útján értékesítettik.

Felhívtnak tehát mindazok, kik az érintett áruaktárt megvenni szándékoznak, hogy zárt ajánlataikat 500 frt bánatpénzzel, készpénzben, vagy ovadékképes értékpapirban, ellátva, folyó évi **április hó 15-ikéig** a választmányi elnök **Fürst Jakab** urnál Budapesten, (Sas-uteza), vagy tömeggondnok **Medveczky Sándor** ügyvéd urnál Rimaszombatba adják be.

A leltárba betekintést és a feltételekre nézve bővebb felvilágosítást szerezhetni a tömeggondnok urnál, vagy **dr. Schreyer Jakab** ügyvéd ur irodájában (Budapest, Erzsébet-tér 8. sz.) a hivatalos órákban d. e. 9—12-, és d. u. 3—6-ig.

1300 darab juh eladó.

A haszonbérlet megszűntével alólírott nál — folyó évi április hó 5-ikétől 24-éig — 1300 darab szép és egészséges vegyes juh, szabad kézből eladó.

Értekezhetni **Czikora János** haszonbérlet tulajdonossal Szent-Király u. p. Bánréve.

Haszonbéri hirdetmény.

A rimabrézói közbirtokossági italmérési jog-, vendéglő-, mézarszéki épület- és állással az 1886. évi július 1-ső napjától számítandó **három és fél évi bértartamra** — a Rima-murány-salgó-tarjáni vasmű-részvénytársaság főszámvéveségi irodájában Rimabrézón — folyó **1886. évi május hó 3-án délelőtt 9 órakor** tartandó árverésen haszonbérbe fog adadni.

Bérleni szándékozők **200 frt bánatpénzzel** jelenjenek meg.

A haszonbéri feltételek **Marton János** ügyvéd urnál Rimaszombatban, és alólírott közbirtokossági igazgatónál Rimabrézón — megtekinthetők.

Rimabrézó, 1886. április 3-án.

Boczkó Dániel,

közbirtokossági igazgató.

1—2

Hizómarha eladás.

Gömörmegyébe kebelezt puszta Csobánkán — vasuti állomás Rimaszécs — **f. évi április hó 18-án** délutáni 2 órakor **24 darab hizó ökör** zárt ajánlatok útján fog eladatni. Az ajánlatok **500 forint ovadékkal** látandók el. — Az eladás egyéb feltételei a **tisztartóságnál Rimaszécsben** a kitűzött eladási határnapig bármikor megtekinthetők.

Kelt Rimaszécsben, 1886. martius 29.

Az uradalmi tisztartóság.

ÉSZAKMAGYARORSZÁGI

egyesített

köszénbánya és iparvállalat részvény-társulat.

Ajánljuk

kitűnő minőségű hazai készterményeinket gyári-, gazdasági- és hazai czélokra a legjutányosabb árak mellett.

Rendelményeket kérünk központi irodánkba **Budapest, Erzsébet-tér 10. szám** alá intézni.

1—10

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

67. sz. — Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbírósnál 156. számú végzése által **Fáy Gusztáv s társai** javára **Demuth Károly** ellen 1820 frt tőke, s jár. követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1430 frt 50 krra becsült butorok-, lovak-, kocsik-, tehén-, féderveisz-, és antimóniumból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak. Mely árverésnek a 156. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis alperes rimabrézói lakásán leendő eszközzésére 1886. év április hó 22. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozők ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. § a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak. — Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. § ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Rimaszombat, 1886. április hó 4. napján.

Draskovich, kir. bírósági végrehajtó.